

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2517

Vragen van de leden **Valstar** en **Van Campen** (beiden VVD) aan de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en de Minister voor Natuur en Stikstof over *het bericht «waanzinnige regels dreigen garnalenvisser Eddy Sinke de nek om te draaien»* (ingezonden 24 februari 2022).

Antwoord van Minister **Staghouwer** (Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit) en Minister **Van der Wal-Zeggelink** (Natuur en Stikstof) (ontvangen 22 april 2022). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2021–2022, nr. 2222.

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «waanzinnige regels dreigen garnalenvisser Eddy Sinke de nek om te draaien»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Herkent u de toenemende zorgen van de garnalenkotters door de bureaucratische ellende (stikstofregels, onbegrijpelijke urenregeling en de vaarvolgsystemen)? Zo ja, wat vindt u hiervan en op welke manier gaat u zich inzetten om garnalenvissers door deze zeer schrijnende situatie te helpen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 2

Ik herken het feit dat garnalenvissers aan een aantal regels moeten voldoen. Daarom voer ik op ambtelijk niveau zeer regelmatig overleg met vertegenwoordigers van de garnalensector onder meer om te bespreken op welke wijze en met welke inhoud het aanstaand vergunningstraject op grond van de Wet natuurbescherming ingevuld zal moeten worden.

Vraag 3

Kunt u toelichten omwille van welke regelgeving garnalenkotters per 1 januari 2023 een nieuwe vergunning op basis van de Wet natuurbescherming (Wnb) nodig hebben?

¹ PZC, 22 februari 2022, «Waanzinnige» regels dreigen garnalenvisser Eddy Sinke de nek om te draaien: «Ik kan het niet uitgelegd krijgen», «Waanzinnige» regels dreigen garnalenvisser Eddy Sinke de nek om te draaien: «Ik kan het niet uitgelegd krijgen» | Zeeuws nieuws | pzc.nl.

Antwoord 3

De vigerende vergunning op grond van de Wet natuurbescherming verloopt op 1 januari 2023. Omdat significante gevolgen voor Natura 2000-gebieden door de garnalenvisserij niet zijn uit te sluiten, is een nieuwe vergunning nodig. Stikstof is een belangrijk aspect binnen de toetsing op grond van de Wet natuurbescherming.

Vraag 4

Op welke manieren (collectief en/of individueel) kunnen garnalenvissers momenteel een nieuwe Wnb-vergunning aanvragen en waarom is deze keuze gemaakt?

Antwoord 4

Het is aan de garnalenvissers zelf en/of hun vertegenwoordigers om hierin een gewogen keuze te maken; beide is mogelijk (of een combinatie daarvan). Wanneer het ministerie een ontvankelijke en goed onderbouwde vergunning-aanvraag met een passende beoordeling ontvangt, kan een collectieve of individuele natuurvergunning worden verleend. De stikstofvereisten zijn mogelijk van invloed op de keuze die de sector hierin kan maken.

Vraag 5

Herkent u het beeld dat het voor garnalenvissers onduidelijk is op welke manier de vergunningsaanvraag gaat worden getoetst? Deelt u daarbij de mening dat het niet reëel en rechtvaardig is dat er van garnalenvissers wordt gevraagd om onder stoom en kokend water een vergunningsaanvraag te doen, terwijl het tegelijkertijd de overheid is die in gebreke blijft?

Antwoord 5

Dat beeld deel ik niet. Met de vertegenwoordigers van de vissers wordt al meer dan een half jaar in voorbereidende zin zeer regelmatig overleg gevoerd vanuit het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV). Daarbij is LNV duidelijk geweest over de geldende kaders. In dit stadium ligt het verdere initiatief bij de vertegenwoordigers van de sector en hun adviseurs om tot een vergunbare aanvraag of set van aanvragen te komen. Over de conceptversie(s) daarvan wordt opvolgend intensief met LNV overlegd. Dit is een reguliere (algemene) werkwijze en ook als zodanig gehanteerd bij de voorgaande vergunningstrajecten in relatie tot de garnalenvisserij in diverse Natura 2000-gebieden.

Vraag 6

Kunt u toelichten op welke manier een garnalenvisser inzichtelijk kan maken hoeveel stikstof de kotter uitstoot, gezien het feit dat een kotter afwisselend vaart, vist, stilligt en lost?

Antwoord 6

Bij de invoer ten behoeve van de berekening met AERIUS Calculator kan gebruik worden gemaakt van standaard emissiegegevens voor de verschillende categorieën vissersschepen. Op basis van de hoeveelheid aangevraagde visuren per afgebakend visgebied kan met die invoer, de emissie worden berekend. Dit betreft dan een gemiddelde emissie; in AERIUS Calculator kunnen ook specifiekere emissies van vaartuigen ingevoerd worden voor de onderscheiden typen van gebruik van een motor, zoals varen (meestal aangeduid als «stomen»), vissen en stilliggen/ lossen. Deze specifieke emissies per type van gebruik zullen wel deugdelijk onderbouwd moeten worden middels technische analyses, hetgeen ook eerder voor andere vormen van visserij is gedaan. De adviseurs van de garnalensector hebben hier reeds de nodige ervaring mee.

Vraag 7

Welke referentiedata en welke habitatten volgens de Vogel- en Habitatrichtlijnen worden gehanteerd bij het afwegen of stikstofkotters voldoen aan de geldende Wnb-eisen?

Antwoord 7

Een overzicht van de verschillende referentiedata per Natura 2000-gebied staan onder andere weergegeven op de website van BIJ12. Middels AERIUS Calculator kan daarnaast geanalyseerd worden welke specifieke Natura 2000-habitattypen beïnvloed worden door de garnalenvisserij. Deze informatie is ook in detail bekend bij de adviseurs van de garnalensector.

Vraag 8

Is er jurisprudentie over het aanvechten en/of afwijzen van toegewezen Wnb-vergunningen voor garnalenkotters? Zo ja, kunt u hier een overzicht van geven? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 8

Er loopt momenteel een hoger beroep, ingesteld door enkele natuurorganisaties tegen de vigerende Wnb-vergunning daar waar het gaat om garnalenvisserij binnen het Natura 2000-gebied Westerschelde. Het daaraan voorafgaande beroep is door de rechtbank eerder ongegrond verklaard. Ook is er door enkele natuurorganisaties beroep aangetekend tegen de nu nog geldende Wnb-vergunning van diverse Belgische garnalenvissers die actief zijn in enkele Nederlandse Natura 2000-gebieden. Tot slot is door de Nederlandse garnalensector zelf hoger beroep aangetekend in relatie tot de vergunde hoeveelheden visuren per Natura 2000-gebied. In beroep werd de garnalensector eerder in het ongelijk gesteld.

Vraag 9

In welke mate vindt u het reëel (in het licht van regeldruk en bijkomende financiële kosten) om een individuele garnalenvisser te vragen de uitstoot op deze manier bij te houden? Kunt u dit toelichten?

Antwoord 9

In de context van de Wnb-beoordeling en eventuele vergunningverlening op die basis wordt van een visser gevraagd om zijn uitstoot te berekenen en de effecten daarvan op de relevante beschermde natuurwaarden in beeld te brengen. Er wordt niet gevraagd zijn uitstoot bij te houden, wel zal middels een registratie van de gerealiseerde draai-uren van de motor toezicht gehouden worden. De in AERIUS Calculator ingevoerde draai-uren, die ook onderdeel vormen van de vergunningaanvraag, dienen immers in de praktijk niet overschreden te worden. Met een overschrijding van die vergunde ruimte kunnen immers significant negatieve effecten op de natuurlijke kenmerken van de betrokken Natura 2000-gebieden niet uitgesloten worden. Binnen het lopende verbetertraject van de black box is bovenstaande (het registreren en monitoren van de «draai-uren» van de motor) dan ook een belangrijk aandachtspunt.

Vraag 10

Op welke termijn kunt u duidelijkheid geven aan de sector over de benodigde stikstofreductieopgave dat gebaseerd is op wetenschappelijk onomstotelijke rekenmodellen?

Antwoord 10

De stikstofreductieopgave is een algemenere verplichting voor Nederland (als EU-lidstaat) op grond van artikel 6, lid 1 en 2, van de Habitatrictlijn. Op meer sectorspecifiek niveau moet de garnalensector zelf in de context van haar vergunningaanvraag op grond van de Wet natuurbescherming met AERIUS Calculator als objectief en wettelijk voorgeschreven rekenmodel haar activiteiten analyseren. De sector is momenteel zelf al bezig deze berekeningen te maken en kan zich daarmee tijdig een beeld vormen van hoe haar activiteiten zich gaan verhouden tot het moeten voldoen aan het vereiste dat voorkomen moet worden dat significant negatieve effecten op de natuurlijke kenmerken van de betrokken Natura 2000-gebieden kunnen optreden.

Vraag 11

Hoe gaat u de garnalenvissers ondersteunen in de stikstofreductieopgave?

Antwoord 11

Ik werk momenteel aan een subsidieregeling voor de garnalenvissers die technische maatregelen gaan nemen om de stikstofuitstoot te verminderen. Verder wordt op ambtelijk niveau in een werkgroep de sector ondersteund in de nemen stappen ten behoeve van de vergunningaanvraag.

Vraag 12 en 13

Wat gaat u met provincies doen om de zorgen van deze garnalenvissers weg te nemen en ervoor te zorgen dat garnalenvissers zo spoedig mogelijk de garantie krijgen dat zij ook in 2023 kunnen blijven vissen?

Wat is de verantwoordelijkheid van provincies als bevoegd gezag hieromtrent en op welke wijze committeren zich zij aan bovenstaande ambitie?

Antwoord 12 en 13

De provincies zijn hierbij geen partij. De Minister voor Natuur en Stikstof is bevoegd gezag om te beslissen op de aanvraag om een Wnb-vergunning. De provincies en de Minister van Infrastructuur en Waterstaat, die de betrokken Natura-2000 beheren, dragen zorg voor de staat van instandhouding van de gebieden. Ze treffen maatregelen om de stikstofbelasting in de gebieden terug te dringen, in aanvulling op het structureel maatregelenpakket dat is vastgesteld om de doelstellingen uit de Wet stikstofreductie en natuurverbetering te halen. Wel heeft de sector op mijn aanraden contact opgenomen met de provincies om na te gaan of deze stikstofruimte hebben waar de sector gebruik van kan maken. Dit lijkt niet het geval.

Vraag 14

Kunt u toezeggen dat alle 250 garnalenvissers in 2023 gegarandeerd kunnen blijven vissen? Zo ja, hoe gaat u dat realiseren? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 14

Dit kan ik niet toezeggen, omdat de vissers zelf verantwoordelijk zijn voor een deugdelijke vergunningaanvraag. Het staat de vissers vrij om zodanig visgebieden buiten de Natura 2000-gebieden te kiezen dat geen vergunningplicht aan de orde is.

Vraag 15

Hoe gaat u ervoor zorgen dat ook in de toekomst wet- en regelgeving zo min mogelijk een belemmering zal vormen in de vergunningverlening voor de garnalenvissers?

Antwoord 15

De wet- en regelgeving is nu ook al niet bedoeld om een belemmering te vormen voor de vissers, maar om de natuur te beschermen.

Vraag 16

Welke concrete plannen heeft u om het toezicht op de visvangst en de handhaving van het visquotum werkbaar te maken voor de garnalenvissers en visserijsector in het algemeen?

Antwoord 16

Momenteel wordt gewerkt aan het fraudebestendig maken en technische optimalisatie van de black box-systemen voor de garnalenvissers die straks zelf het verschil kunnen monitoren tussen wel of niet vissen en vaaractiviteiten; daarmee is dit systeem straks optimaal ondersteunend in het toezicht op de aan te vragen Wnb-vergunning(en). Deze geoptimaliseerde black box is ook in de toekomst relevant voor een adequaat toezicht op en handhaving van andere visserijsectoren.

Vraag 17

In welke mate bent u met provincies bereid om te zorgen dat er een stappenplan komt voor vissers om op termijn aan de geldende stikstofnormen te kunnen voldoen in plaats van een onhaalbare deadline te stellen op 1 januari 2023?

Antwoord 17

De datum van 1 januari 2023 is al geruime tijd bekend bij de sector en ik ga er dan ook van uit dat de sector per die datum voldoet aan de geldende stikstofnormen, dan wel haar activiteiten staakt tot zij wel kan voldoen aan de geldende normen. Ik ben dan ook niet bereid een uitzondering te maken voor de vissers als het gaat om de datum van de nieuwe natuurvergunning.

Vraag 18

Wat is de stand van zaken van de ontwikkeling van de garnalenvisie, waar uw ambtsvoorganger aan refereerde tijdens het Commissiedebat Visserij op 30 juni 2021?

Antwoord 18

Deze visie ontwikkel ik samen met de sector en andere belanghebbenden. Momenteel is Wageningen Economic Research/Wageningen University & Research (WEcR/WUR) om advies gevraagd over een aantal scenario's voor de visie. Door ondercapaciteit bij WEcR duurt dit advies langer dan verwacht, zodra dit advies binnen is wordt de visie afgemaakt.